

RAPORT PODSUMOWUJĄCY PRZEBIEG PRAKTYK OBOWIĄZKOWYCH

Informacje podstawowe				
Wydział/Instytut/katedra: Wydział Teologiczny / Instytut Nauk Teologicznych				
Typ praktyki studenckiej: praktyka zawodowa				
Kierunek studiów/moduł: Teologia (moduł kapłański oraz katechetyczny)				
Rok akademicki: 2024/2025				
Semestr: letni				
Koordynator praktyk: ks. prof. dr hab. Jerzy Kostorz				
Realizacja podstawowych wymagań w odniesieniu do trybu i formy realizacji praktyk przeprowadzonych zgodnie z programem studiów				
Program studiów obowiązujący na lata: obowiązujący od 2019 r. (po wprowadzeniu zalecanych zmian wynikających z ustaw ministerialnych zatwierdzonych przez Senat UO)				
Termin realizacji praktyk (rok studiów: III rok / semestr: letni, wrzesień)				
Czas trwania praktyki (tygodnie 4 / godziny 75)				
Szczegółowe dane dotyczące realizacji praktyk studenckich				
1. Liczba studentów zobowiązanych do realizacji praktyk: 15				
2. Liczba studentów faktycznie realizujących praktyki: 14				
Wyjaśnienie różnic (jeśli liczba podana w pozycji 2. jest mniejsza od wartości z poz. 1.): Różnica ta wynika z powodu rezygnacji w trakcie szóstego semestru jednej osoby ze studiów teologicznych.				
3. Zgłaszane problemy związane z realizacją praktyk: a) w odniesieniu do wyboru miejsca praktyk (liczba zapytań, rodzaj trudności): Studenci samodzielnie według własnych upodobań dokonywali wyboru miejsca praktyki; generalnie nie mieli problemów z przyjęciem do wybranej przez siebie placówki. b) w odniesieniu do przebiegu praktyki (zgłaszający: student / instytucja przyjmująca, liczba zgłoszonych problemów, rodzaj trudności): Na podstawie odbytych rozmów ze studentami przy zaliczeniu odbytych praktyk stwierdzam, że studentów nie spotkały jakiejkolwiek trudności lub problemy podczas odbywania praktyk w poszczególnych placówkach. c) w odniesieniu do zaliczenia praktyki (rodzaj problemu): Studenci pomyślnie zaliczyli praktykę, legitymując się opinią opiekuna praktyki oraz sprawozdaniem z praktyki (dzienniczkiem codziennych czynności).				
Zestawienie zbiorcze informacji nt. dokumentów wymaganych do zaliczenia praktyk (opcjonalnie)				
W kolumnach „opinia” zaznaczamy fakt przedstawienia przez studenta odpowiedniego dokumentu o przebiegu praktyki. W kolumnie „ocena” wpisujemy uśrednioną ocenę studenta wystawioną przez: Opiekuna praktyki w placówce/instytucji/innym zakładzie pracy i przez Koordynatora praktyk. W kolumnie „uwagi” zamieszczamy wszelkie komentarze umożliwiające ocenę prawidłowości realizacji oraz zaliczenia praktyki.				
Lp.	Nazwisko i imię praktykanta	Opinia	Ocena	Uwagi

1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
Pozostałe dane dotyczące realizacji praktyk studenckich				
1.	Odchylenia terminów realizacji praktyk (najwcześniejszy/najpóźniejszy): Od 1 do 30 września 2025 r.			
2.	Liczba praktyk realizowanych w trybie specjalnym (wymagającym zgody Koordynatora praktyk i/lub Dziekana Wydziału): nie dotyczy			
3.	Liczba praktyk zaliczonych na podstawie wolontariatu: nie dotyczy			
4.	Liczba praktyk zaliczonych na podstawie realizacji stażu: nie dotyczy			
5.	Inne tryby realizacji praktyk studenckich: nie dotyczy			
Ogólna ocena realizacji praktyk studenckich				
1.	Prawidłowość wyboru miejsc praktyk: <u>proponowany wskaźnik</u> : <i>liczba decyzji studentów podlegających korekcie względem całkowitej liczby studentów realizujących praktyki</i> Wartość wskaźnika: nie pojawiły się decyzje studentów podlegające korekcie.			
2.	Efektywność realizacji praktyk: <u>proponowany wskaźnik</u> : <i>liczba studentów, którzy uzyskali oceny dobre i bardzo dobre w opiniach z praktyki w stosunku do całkowitej liczby studentów realizujących praktyki</i> Wartość wskaźnika: prawie wszyscy studenci uzyskali najwyższą notę podczas odbywanej praktyki.			
3.	Poprawność dokumentacji praktyk: <u>proponowany wskaźnik</u> : <i>liczba studentów, którzy przedstawili prawidłowo przygotowane dokumenty w stosunku do całkowitej liczby studentów realizujących praktyki</i> Wartość wskaźnika: wszystkie osoby przedstawiły prawidłowo przygotowane dokumenty ze swoich praktyk.			
4.	Wnioski i sugestie zmian ze strony Koordynatora praktyk: nie wnoszę sugestii, ponieważ nie pojawiły się ze strony studentów jakiegokolwiek zastrzeżenia.			

Sprawozdanie z hospitacji praktyk ciągłych na kierunku teologia WTUO w roku akademickim 2024/2025

Praktyki katechetyczne studentów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego obejmują szeroki zakres działań. Wynika to z konieczności wypełniania wymagań określonych w dokumentach prawa państwowego, które traktują o nabywaniu kwalifikacji pedagogicznych, niezbędnych w wykonywaniu zawodu nauczyciela. Szczegółowe działania różnicują się w zależności od charakteru praktyki.

W ramach praktyk ciągłych studenci teologii mają za zadanie zapoznać się z obowiązującym w danej szkole programem dydaktyczno-wychowawczym katechezy, wykorzystywanymi podręcznikami, pomocami i środkami dydaktycznymi. Jednocześnie są zobowiązani do obserwacji 37 lekcji prowadzonych (o ile to możliwe) przez jednego bądź kilku nauczycieli religii (w tym 7 godzin z zakresu nauczania etyki). Mogą też obserwować inne lekcje (np. etyki, języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, biologii, geografii) na różnych poziomach edukacyjnych. Takie doświadczenie sprzyja lepszemu zrozumieniu podobieństw i różnic między stylem prowadzenia zajęć w szkole przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów szkolnych. Pomaga w poznaniu na czym polega korelacja lekcji religii z edukacją szkolną. Prowadzący nauczyciele religii, jako opiekunowie praktyki w szkole powinni najpierw (na początku praktyki) opracować wraz ze studentem szczegółowy plan praktyki, który następnie zostaje podpisany przez dyrektora szkoły i dostarczony przez studenta do dziekanatu Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w pierwszym tygodniu praktyki. Obok zadań formalnych, każdy katecheta – szkolny opiekun praktyki ma tak prowadzić zajęcia, aby praktykant poznał różne typy lekcji (np. podający, problemowy, poszukujący, mieszany, eksponujący) dotyczące tego samego tematu na różnych poziomach. Do zadań nauczyciela religii-opiekuna praktyki w szkole należy również zapoznanie studentów z zastosowaniem różnorodnych metod i środków dydaktycznych w praktyce katechetycznej. Po lekcjach hospitowanych nauczyciel-opiekun udziela praktykantowi wyjaśnień, inicjuje dyskusję na temat przeprowadzonych zajęć. Student ma więc możliwość uczenia się w praktyce z praktyki. Zakres tych działań zostaje uzupełniony o obowiązkowe samodzielne prowadzenie 38 godzin zajęć lekcyjnych przez studenta w obecności nauczyciela-opiekuna praktyki w szkole (w tym 8 godzin w zakresie nauczania szeroko rozumianej etyki). Praktykant samodzielnie przygotowuje konspekty i prowadzi lekcje religii w różnych klasach, na różnych poziomach. Jest on zobowiązany do równomiernego rozłożenia w harmonogramie planowanych do

prowadzenia lekcji religii, po konsultacji z opiekunem praktyki w szkole. Każde zajęcia powinny być starannie przygotowane pod względem merytorycznym i metodycznym. Student jest zobowiązany do przedłożenia konspektu (odpowiednio wcześniej) katechezie - opiekunowi praktyki. Opiekun praktyk służy mu pomocą i ostatecznie akceptuje planowany przebieg zajęć. Po każdej przeprowadzonej lekcji religii następuje jej szczegółowe omówienie przez opiekuna praktyki, następnie ocenienie oraz złożenie podpisu w *Zeszycie praktyk* jako zaliczenie lekcji. Poza tym w czasie praktyk ciągłych każdy student jest zobowiązany do prowadzenia tzw. *Zeszytu praktyk*, w którym zapisuje wnioski z przeprowadzonych obserwacji oraz konspekty własnych lekcji. Nauczyciel religii - opiekun praktyki potwierdza swoim podpisem każdą przeprowadzoną hospitację i katechezę. Towarzyszy więc studentowi i wspiera go w uczeniu się z praktyki i poprzez praktykę. Spełnia przy tym znaczącą rolę. Student może korzystać z wiedzy i doświadczenia katechety, co jest ważne dla osoby początkującej w pracy w szkole. Poza tym praktykant uczy się spostrzegawczości i myślenia pedagogicznego oraz kształtuje zdolność do dostrzegania związku między własnym postępowaniem i oddziaływaniem na uczniów, a reakcją z ich strony, czyli ich zachowaniem podczas szkolnej katechez. Nie są to sprawy proste i łatwe, ale ważne, bo często decydują o efektywności lekcji religii w szkole.

Praktyka obejmowała zarówno lekcje religii jak i lekcje etyki. Wszyscy studenci odbyli swoje praktyki w szkołach na terenie województwa opolskiego i śląskiego. Opinie z praktyk dostarczone przez studentów a wypełnione przez nauczycieli - opiekunów są bardzo pozytywne. Nauczyciele zgodnie podkreślają solidne przygotowanie studentów do prowadzenia zajęć w ramach praktyk, znakomitą współpracę nie tylko z opiekunami, ale i z dyrekcją oraz gronem pedagogicznym, umiejętność komunikacji z uczniami oraz chęć zaangażowania w różnego rodzaju pozalekcyjne inicjatywy realizowane w szkołach. W większości przypadków studenci scenariusze zajęć wcześniej konsultowali z opiekunami i z pokorą przyjmowali sugestie i uwagi dotyczące ewentualnych poprawek. Oceny z praktyk wahają się między oceną dobrą (4,0) a bardzo dobrą (5,0), co również stanowi potwierdzenie wysokiego poziomu realizacji zadań objętych praktykami ciągłymi.

Wśród mankamentów zauważonych przez nielicznych nauczycieli-opiekunów zauważyć należy trudności z utrzymaniem dyscypliny na zajęciach, trudności w reagowaniu na nieprzewidziane sytuacje, braki w umiejętności korzystania z tablicy multimedialnej, przesadne wykorzystywanie metody wykładu. Powyższe uwagi mają jednak marginalny charakter i dotyczą pojedynczych przypadków.

Największe trudności pojawiły się przy realizowaniu zajęć z etyki. Powodem tego bez wątpienia jest brak bądź też minimalna ilość godzin lekcji etyki w szkołach, gdzie studenci

realizowali praktykę ciągłą. Z tego powodu część godzin z zakresu etyki była realizowana na takich lekcjach jak: Wiedza o społeczeństwie, wychowanie do życia w rodzinie czy w ramach lekcji wychowawczych. Mimo owych trudności wszystkie wymagane godziny z zakresu etyki zostały zrealizowane przez studentów.

Jako opiekunowi praktyk udało mi się w 2025 r. odwiedzić w miesiącu wrześniu około 40% szkół, gdzie odbywały się praktyki. W innych przypadkach starałem się telefonicznie zasięgać opinii opiekunów, jak i dyrekcji.

Zauważone mankamenty stanowią wyzwanie do jeszcze lepszego przygotowania studentów do pracy nauczyciela w szkole.